

Introduktion til de voksne

I Karlsladen, informationscenter for Nationalpark Mols Bjerge, fortæller en planche om røverne i Ringelmoseskoven. Her fortælles også, at middelalderens befolkning i området frygtede de store skove og at der blev fortalt mange skrøner om trolde, genfærd og røvere. Undervisningsmaterialet *Skyggelandet* er en håndsrækning til de pædagoger og lærere, der vil arbejde med disse skrøner. Historierne og beskrivelserne af sagnvæsnerne bygger på udsagn fra nulevende og afdøde fortællere (se litteraturlisten) og er langt fra en komplet oversigt. Der mangler fx historier om hekse og overtro samt flere spøgelseshistorier. Molbohistorier er ikke taget med, da de er offentliggjort mange steder. De kan selvfølgelig bruges i forbindelse med ideerne til aktiviteter. Historierne "*Den ødelagte stensætning i Kejlstrup*", "*De syv søstre*" og "*Da Niels blev ellevild*" er nyskrevne historier, der bygger på lokale fortælleres beretninger. Skal i på tur i nationalparken, med eller uden naturvejleder, kan materialet anvendes af dansklæreren som supplement til de naturvidenskabelige aktiviteter.

Introduktion til børn

Skyggelandet er det land hvor du kan møde ellefolk, trolde, vætter og andre skyggevæsner. Det er også der hvor mystiske ting kan ske, så som at folk der lyver, bliver til sten, eller onde mennesker bliver til spøgelse. Skyggevæsnerne, eller de underjordiske, er der fortalt mange historier om gennem tiden. Men hvordan kommer du ind i Skyggelandet? Du kan høre historier om væsnerne eller du kan opsøge dem i naturen. Det er selvfølgelig bedst i skumringstiden, på grænsen mellem nat og dag. Her kan du se et glimt fra en lygte-mand eller se Mosekonens bryg. Om dagen må du have øjnene med dig og se væsnerne i træernes bark eller mosens græstotter. Troldene i de uberørte skove og ellefolket i elletræerne. Måske kan du finde spor af skyggevæsner? Store sten kan være kastet af trolde og en ring af paddehatte kan være ellefolkets danseplads. I håndbogen om Skyggevæsner kan du læse mere om de forskellige væsner. Du kan også se om de er på rødlisten. Det betyder at de er truede og at de vil uddø, hvis de ikke bliver hjulpet. Du kan hjælpe dem ved at holde live i de gamle fortællinger og ved at lave dine egne nye historier.